

RÈN LUYỆN KỸ NĂNG ĐÁNH GIÁ SỰ PHÁT TRIỂN CỦA TRẺ CHO SINH VIÊN NGÀNH SƯ PHẠM MẦM NON

Nguyễn Thị Cẩm Tú
Khoa Mầm non - Trường Cao đẳng Sư phạm Nghệ An

Tóm tắt: Bài viết phân tích các vấn đề chung về đánh giá sự phát triển của trẻ, vai trò, ý nghĩa, nội dung, phương pháp, ... và đề xuất biện pháp rèn luyện kỹ năng đánh giá sự phát triển của trẻ cho sinh viên sư phạm mầm non, để giúp sinh viên sư phạm hiểu rõ về sự phát triển toàn diện của trẻ từ góc độ thể chất, trí tuệ, ngôn ngữ, thẩm mỹ, tình cảm và kỹ năng xã hội giúp nâng cao hiệu quả trong công việc chăm sóc, giáo dục trẻ.

Từ khóa: kỹ năng, kỹ năng đánh giá sự phát triển của trẻ, giáo viên mầm non, sinh viên sư phạm mầm non

TRAINING CHILD DEVELOPMENT ASSESSMENT SKILLS FOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION STUDENTS

Nguyen Thi Cam Tu
Faculty of Early Childhood - Nghe An College of Education

Abstract: The article analyzes general issues in assessing children's development, roles, meanings, contents, methods, etc. and proposes measures to train children's development assessment skills for preschool education students, to help education students understand the comprehensive development of children from the perspective of physical, intellectual, linguistic, aesthetic, emotional and social skills to help improve the effectiveness of child care and education.

Keywords: skills, child development assessment skills, preschool teachers, preschool education students.

Nhận bài: 27/9/2024

Phản biện: 18/10/2024

Duyệt đăng: 21/10/2024

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Thông tư 01/VBHN-BGDĐT – Thông tư ban hành chương trình giáo dục mầm non xác định mục tiêu của giáo dục mầm non là “giúp trẻ em phát triển về thể chất, tình cảm, trí tuệ, thẩm mỹ, hình thành những yếu tố đầu tiên của nhân cách, chuẩn bị cho trẻ em vào lớp một; hình thành và phát triển ở trẻ em những chức năng tâm sinh lý, năng lực và phẩm chất mang tính nền tảng, những kỹ năng sống cần thiết phù hợp với lứa tuổi, khơi dậy và phát triển tối đa những khả năng tiềm ẩn, đặt nền tảng cho việc học ở các cấp học tiếp theo và cho việc học tập suốt đời”.

Xã hội càng phát triển, người ta càng có điều kiện để quan tâm tới vấn đề nuôi dưỡng và giáo dục trẻ. Bên cạnh đó, chính trong xã hội hiện đại này, cũng nảy sinh nhiều yếu tố khiến cho con người mà nhất là trẻ em phát triển lệch lạc, gặp nguy cơ rủi ro cao. Chính vì thế, việc chăm sóc và giáo dục trẻ ngày nay trở thành đề tài nóng bỏng hơn bao giờ hết, vấn đề này không chỉ nhận được sự quan tâm của các bậc cha mẹ có con em ở độ tuổi mầm non, các nhà giáo dục mà của toàn xã hội.

Đánh giá trong giáo dục là một bộ phận hợp thành rất quan trọng của quá trình giáo dục, có vai trò phản hồi và tích cực trong việc điều chỉnh biện pháp tác động, hình thức tác động, nội dung giáo dục... hướng đến đạt mục tiêu.

Đối với sinh viên sư phạm mầm non, kỹ năng đánh giá là một trong những năng lực chuyên môn quan trọng, giúp họ chuẩn bị tốt hơn cho công việc giảng dạy sau khi ra trường. Khi sinh viên sư phạm mầm non được trang bị đầy đủ kỹ năng đánh giá, họ sẽ có khả năng đáp ứng tốt hơn các yêu cầu từ phụ huynh và cộng đồng về việc chăm sóc và giáo dục trẻ.

Bài viết phân tích các vấn đề chung về đánh giá sự phát triển của trẻ mầm non, các kỹ năng cần thiết để đánh giá trẻ của giáo viên mầm non và biện pháp rèn luyện kỹ năng đánh giá sự phát triển của trẻ cho sinh viên sư phạm mầm non (SV SPMN), để giúp sinh viên sư phạm hiểu rõ về sự phát triển toàn diện của trẻ từ góc độ thể chất, trí tuệ, ngôn ngữ, thẩm mỹ, tình cảm và kỹ năng xã hội giúp nâng cao hiệu quả trong công việc chăm sóc, giáo dục trẻ.

II. CƠ SỞ LÝ LUẬN

Đánh giá sự phát triển của trẻ là quá trình thu thập thông tin một cách có hệ thống, phân tích và đối chiếu với mục tiêu của chương trình giáo dục mầm non nhằm theo dõi sự phát triển của trẻ và điều chỉnh kế hoạch giáo dục trẻ, đảm bảo sự phát triển của trẻ phù hợp với mục tiêu giáo dục của độ tuổi.

Kỹ năng đánh giá trẻ là khả năng của giáo viên trong việc thu thập, quan sát, phân tích và nhận định về các khía cạnh phát triển của trẻ em một cách chính xác và có hệ thống. Đây là một trong những kỹ năng quan trọng nhất đối với giáo viên mầm non, nhằm đảm bảo sự phát triển toàn diện của trẻ trên các mặt: thể chất, trí tuệ, ngôn ngữ, tình cảm, xã hội và các kỹ năng sống.

Mục đích của đánh giá sự phát triển của trẻ

Đánh giá trẻ hàng ngày: Đánh giá nhằm kịp thời điều chỉnh kế hoạch chăm sóc, giáo dục trẻ hàng ngày.

Đánh giá trẻ theo giai đoạn: Xác định mức độ đạt được của trẻ ở các lĩnh vực phát triển theo giai đoạn (cuối chủ đề/ tháng/ cuối mỗi độ tuổi), trên cơ sở đó điều chỉnh kế hoạch chăm sóc, giáo dục cho giai đoạn tiếp theo.

Nội dung đánh giá sự phát triển của trẻ

Đánh giá trẻ hàng ngày: Đánh giá dựa trên tình trạng sức khỏe của trẻ, Trạng thái cảm xúc, thái độ và hành vi của trẻ và các kiến thức, kỹ năng của trẻ.

Đánh giá trẻ theo giai đoạn: Đánh giá mức độ phát triển của trẻ về thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm và kỹ năng xã hội, thẩm mỹ.

Phương pháp đánh giá sự phát triển của trẻ

Đánh giá trẻ hàng ngày: Quan sát, theo dõi, trò chuyện, phân tích sản phẩm của trẻ trong các hoạt động, trao đổi với phụ huynh.

Đánh giá trẻ theo giai đoạn: Tổng hợp thông tin đánh giá trong thời gian thực hiện chủ đề, phân tích sản phẩm của trẻ, sử dụng bài tập – tình huống và trao đổi với phụ huynh. So sánh, phân tích, đánh giá kết quả của chủ đề so với mục tiêu đề ra hoặc có thể so sánh kết quả giai đoạn này với giai đoạn trước. Kết quả đánh giá được giáo viên lưu giữ trong hồ sơ cá nhân của trẻ.

Thời điểm và căn cứ đánh giá sự phát triển của trẻ

Đánh giá cuối giai đoạn dựa vào mục tiêu giáo dục chủ đề/tháng, kết quả mong đợi cuối độ tuổi. Đánh giá mức độ phát triển thể chất cần sử dụng thêm chỉ số về cân nặng, chiều cao cuối độ tuổi.

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Vai trò của kỹ năng đánh giá trẻ đối với sinh viên sư phạm mầm non

Kỹ năng đánh giá trẻ có vai trò quan trọng đối với sinh viên sư phạm mầm non, bởi đây là nền tảng giúp họ hiểu rõ sự phát triển của trẻ, từ đó điều chỉnh phương pháp giáo dục phù hợp. Dưới đây là các vai trò cụ thể của kỹ năng này:

Hiểu rõ đặc điểm phát triển của trẻ

Kỹ năng đánh giá giúp sinh viên sư phạm mầm non nắm bắt được mức độ phát triển của trẻ về các lĩnh vực như thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm – xã hội và kỹ năng sống. Điều này rất quan trọng để thiết kế các hoạt động học tập và chăm sóc phù hợp với nhu cầu của từng trẻ. Việc hiểu rõ đặc điểm phát triển của trẻ giúp sinh viên tạo ra môi trường giáo dục phù hợp và khuyến khích sự phát triển toàn diện của các em.

Xác định sớm các vấn đề phát triển của trẻ

Kỹ năng đánh giá giúp sinh viên phát hiện sớm các dấu hiệu bất thường trong sự phát triển của trẻ, như chậm phát triển ngôn ngữ, vận động hoặc các vấn đề về hành vi, cảm xúc. Điều này rất quan trọng để có biện pháp can thiệp kịp thời, giảm thiểu ảnh hưởng tiêu cực đến sự phát triển lâu dài của trẻ.

Phát hiện sớm những khó khăn hoặc rối loạn phát triển giúp sinh viên sư phạm đưa ra các chiến lược giáo dục hoặc can thiệp thích hợp.

Xây dựng kế hoạch giáo dục cá nhân hóa

Khi nắm vững kỹ năng đánh giá, sinh viên có thể xây dựng các kế hoạch giáo dục cá nhân hóa, phù hợp với khả năng, nhu cầu và đặc điểm riêng của từng trẻ. Điều này giúp đảm bảo rằng mỗi trẻ đều nhận được sự hỗ trợ và hướng dẫn phù hợp nhất để phát triển toàn diện.

Các hoạt động giáo dục sẽ trở nên linh hoạt, đa dạng và có tính cá nhân hóa cao, giúp trẻ học hỏi và phát triển theo tốc độ riêng của mình.

Nâng cao chất lượng giảng dạy và chăm sóc trẻ

Kỹ năng đánh giá giúp sinh viên sư phạm cải thiện chất lượng giảng dạy và chăm sóc trẻ em. Việc đánh giá thường xuyên giúp sinh viên điều chỉnh phương pháp giảng dạy, thay đổi nội dung hoặc phương pháp tiếp cận sao cho phù hợp với từng giai đoạn phát triển của trẻ.

Tăng cường khả năng giao tiếp với phụ huynh

Kỹ năng đánh giá giúp sinh viên cung cấp thông tin cụ thể và chính xác về tình hình phát triển của trẻ cho phụ huynh, tạo sự tin tưởng và hợp tác giữa nhà trường và gia đình. Sinh viên có

thể tư vấn cho phụ huynh về những biện pháp hỗ trợ sự phát triển của trẻ tại nhà.

Giao tiếp hiệu quả với phụ huynh dựa trên đánh giá chính xác giúp phụ huynh hiểu rõ hơn về quá trình phát triển của con em mình và phối hợp tốt hơn trong việc giáo dục.

Phát triển tư duy phản biện và phân tích

Kỹ năng đánh giá không chỉ là quan sát mà còn đòi hỏi sinh viên phân tích các thông tin thu thập được và đưa ra những nhận định có cơ sở. Điều này giúp họ phát triển tư duy phản biện, khả năng phân tích tình huống và ra quyết định một cách hợp lý trong công việc.

Sinh viên có khả năng đối chiếu giữa lý thuyết và thực tế, từ đó điều chỉnh phương pháp giảng dạy hoặc chăm sóc dựa trên nhu cầu thực tế của trẻ.

Chuẩn bị tốt cho nghề nghiệp tương lai

Đánh giá là một kỹ năng không thể thiếu đối với giáo viên mầm non chuyên nghiệp. Việc rèn luyện kỹ năng này ngay từ khi còn là sinh viên giúp họ tự tin và thành thạo trong công việc khi bước vào nghề. Nó giúp sinh viên làm quen với các tiêu chuẩn và yêu cầu về giáo dục mầm non, từ đó đáp ứng tốt hơn trong môi trường làm việc thực tế.

Sinh viên có kỹ năng đánh giá tốt sẽ trở nên tự tin hơn trong việc giảng dạy và chăm sóc trẻ, từ đó nâng cao hiệu suất công việc và khả năng thăng tiến nghề nghiệp.

Đáp ứng các tiêu chuẩn giáo dục mầm non

Việc đánh giá sự phát triển của trẻ là một phần quan trọng trong việc đáp ứng các tiêu chuẩn giáo dục mầm non tại nhiều quốc gia. Kỹ năng đánh giá giúp sinh viên sư phạm mầm non đáp ứng các yêu cầu chuyên môn và các tiêu chuẩn giáo dục về chăm sóc và giáo dục trẻ em.

Sinh viên sẽ được chuẩn bị tốt hơn để thực hiện các nhiệm vụ theo chuẩn quốc gia hoặc quốc tế về giáo dục mầm non.

3.2. Kỹ năng đánh giá sự phát triển của trẻ bao gồm các hoạt động.

Quan sát: Xem xét kỹ lưỡng các hành vi, biểu hiện, kỹ năng và thái độ của trẻ trong nhiều tình huống khác nhau để nắm bắt mức độ phát triển.

Thu thập thông tin: Sử dụng các công cụ và phương pháp như phiếu theo dõi, biểu đồ phát triển, bài kiểm tra ngắn để thu thập dữ liệu liên quan đến các khía cạnh phát triển của trẻ.

Phân tích dữ liệu: Dựa trên thông tin thu thập được, giáo viên phân tích và đánh giá sự tiến bộ

hoặc khó khăn mà trẻ đang gặp phải.

Đưa ra kết luận: Sau khi phân tích, giáo viên đưa ra nhận định về tình trạng phát triển của trẻ và quyết định các biện pháp can thiệp, hỗ trợ nếu cần thiết.

3.3. Một số biện pháp rèn luyện kỹ năng đánh giá trẻ cho sinh viên sư phạm mầm non

3.3.1. sinh viên cần tự bồi dưỡng, nâng cao nhận thức về nghề nghiệp cho bản thân.

Các giảng viên cần định hướng để mỗi sinh viên xác định đúng đắn động cơ, mục tiêu học tập chuyên ngành sư phạm mầm non; định hướng để các em có ý thức tự tìm hiểu và nắm bắt các thông tin về ngành học ngoài các bài giảng trên lớp. sinh viên cần tự trau dồi phong cách sư phạm cho bản thân: thể hiện sự tôn trọng với thầy, cô giáo; tích cực học tập, nâng cao kiến thức, rèn luyện kỹ năng nghiệp vụ cho bản thân; luôn hòa đồng, đoàn kết, giúp đỡ bạn bè, có thái độ vui vẻ, cởi mở với những người xung quanh mình; sinh viên sư phạm mầm non phải tự nhận thức được đặc thù nghề nghiệp mà mình lựa chọn, từ đó có ý thức bồi dưỡng các kỹ năng nghề nghiệp cho bản thân trong quá trình học tập, đặc biệt là trong quá trình kiến tập, thực tập.

3.3.2. Tăng cường hiểu biết lý thuyết về đánh giá trẻ thông qua học phần “Đánh giá trong giáo dục mầm non”, “Tâm lý học trẻ em”, “Giáo dục học mầm non”

Hiểu biết kiến thức nền tảng: Sinh viên cần được trang bị kiến thức về các khái niệm, mục đích, nội dung, hình thức, phương pháp và vai trò của việc đánh giá trong giáo dục mầm non. Nắm được các lĩnh vực phát triển của trẻ như thể chất, nhận thức, ngôn ngữ, tình cảm – xã hội, và kỹ năng sống, chuẩn phát triển của trẻ các độ tuổi.

Học về các tiêu chuẩn và công cụ đánh giá: Sinh viên cần hiểu rõ các tiêu chuẩn phát triển trẻ theo từng độ tuổi, các công cụ đánh giá phổ biến như bảng theo dõi phát triển, bài kiểm tra ngắn, và các phương pháp quan sát.

3.3.3. Rèn luyện kỹ năng đánh giá sự phát triển thông qua hoạt động kiến tập, thực tập sư phạm

Vào mỗi học kì, sinh viên đều được kiến tập sư phạm, đặc biệt là thực tập sư phạm. Để tăng cường, phát triển kỹ năng đánh giá trẻ, cần yêu cầu sinh viên:

Lập kế hoạch hoạt động, học tập: Trong quá trình học tập và rèn luyện nghiệp vụ sư phạm, cần hướng dẫn sinh viên xác định được xác định mục

tiêu học tập của bản thân, cần hướng dẫn và yêu cầu sinh viên tự xây dựng kế hoạch hoạt động và học tập của bản thân, từ đó giúp các em biết cách sắp xếp thời gian hợp lý để đưa ra các hoạt động phù hợp để đạt hiệu quả tối đa trong công việc. Bên cạnh đó, hướng dẫn sinh viên làm sổ nhật kí rèn luyện nghiệp vụ sư phạm để các em có thể tích lũy được các kinh nghiệm cho bản thân trong quá trình rèn luyện năng lực sư phạm nói chung, kĩ năng đánh giá trẻ nói riêng.

Thực hành quan sát thực tế: Sinh viên nên được tạo điều kiện quan sát trẻ trong các môi trường nhóm, lớp mầm non. Qua đó, họ sẽ học cách ghi nhận các biểu hiện, hành vi và kỹ năng của trẻ một cách có hệ thống và chính xác.

Ghi chép và phân tích dữ liệu: Sinh viên cần thực hành ghi chép các thông tin quan sát được và phân tích những biểu hiện của trẻ để nhận diện sự phát triển và các vấn đề cần lưu ý.

Thực hành phân tích và đánh giá tình huống

Xử lý tình huống phát triển của trẻ: Sinh viên sẽ được giao các tình huống cụ thể về sự phát triển của trẻ để thực hành phân tích và đánh giá. Ví dụ, họ có thể được cung cấp các mô tả về một trẻ có dấu hiệu chậm phát triển ngôn ngữ và yêu cầu đưa ra nhận định về tình trạng của trẻ.

Thảo luận nhóm: Thông qua thảo luận nhóm, sinh viên sẽ học cách phân tích các tình huống phát triển khác nhau, trao đổi quan điểm và rút ra bài học từ những tình huống này.

Sử dụng các bài tập mô phỏng và dự án thực tế

Bài tập mô phỏng đánh giá trẻ: Sinh viên có thể tham gia vào các bài tập mô phỏng, trong đó họ đóng vai giáo viên mầm non và thực hiện việc đánh giá trẻ dựa trên những dữ liệu đã được cung cấp. Điều này giúp họ nắm rõ quy trình đánh giá từ khâu thu thập thông tin đến phân tích và đưa ra kết luận.

Dự án đánh giá trẻ: Sinh viên có thể được giao các dự án thực tế liên quan đến việc đánh giá sự phát triển của trẻ trong suốt một khoảng thời gian. Họ sẽ lập kế hoạch, quan sát, thu thập thông tin và đưa ra các nhận định dựa trên dữ liệu.

Rèn luyện khả năng ra quyết định dựa trên đánh giá

Phát triển tư duy phản biện: Sinh viên cần học cách ra quyết định dựa trên kết quả đánh giá trẻ. Điều này đòi hỏi họ phải phân tích kỹ lưỡng các thông tin thu thập được và đưa ra nhận định một cách khách quan và chính xác.

Thực hành đưa ra các biện pháp giáo dục: Dựa

trên kết quả đánh giá, sinh viên sẽ được hướng dẫn cách đưa ra các biện pháp can thiệp hoặc hỗ trợ giáo dục phù hợp, đảm bảo trẻ nhận được sự chăm sóc và giáo dục đúng cách.

Tham gia các khóa học và hội thảo chuyên đề

Khóa học về phương pháp đánh giá: Sinh viên có thể tham gia các khóa học chuyên sâu về phương pháp và kỹ thuật đánh giá trẻ, từ đó nắm vững quy trình đánh giá và áp dụng vào thực tế.

Hội thảo chia sẻ kinh nghiệm: Thông qua các hội thảo chuyên đề, sinh viên có cơ hội học hỏi kinh nghiệm từ các giáo viên, chuyên gia trong lĩnh vực mầm non, từ đó hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của việc đánh giá trẻ và cách thực hiện hiệu quả.

Phát triển kỹ năng tự đánh giá và phản hồi

Đánh giá lẫn nhau: Sinh viên có thể thực hành đánh giá lẫn nhau về khả năng thực hiện quy trình đánh giá trẻ. Điều này không chỉ giúp họ nhận ra những thiếu sót của bản thân mà còn học hỏi từ những đồng nghiệp khác.

Phản hồi từ giảng viên: Sau mỗi bài tập hoặc dự án đánh giá, sinh viên nên nhận được phản hồi từ giảng viên hoặc các chuyên gia để có thể cải thiện và nâng cao kỹ năng của mình.

Phối hợp với phụ huynh trong quá trình đánh giá

Tập kỹ năng giao tiếp với phụ huynh: Sinh viên cần rèn luyện kỹ năng này bằng cách tham gia các buổi thực hành trao đổi thông tin về sự phát triển của trẻ với phụ huynh, từ đó học cách đưa ra phản hồi một cách rõ ràng, tôn trọng và mang tính xây dựng.

Hợp tác với gia đình: Sinh viên cần hiểu rằng đánh giá trẻ không chỉ là trách nhiệm của giáo viên mà cần có sự hợp tác chặt chẽ với phụ huynh. Họ có thể được giao các tình huống thực hành về việc phối hợp cùng phụ huynh trong quá trình đánh giá và hỗ trợ trẻ.

Đánh giá thường xuyên quá trình rèn luyện

Đánh giá tiến trình học tập của sinh viên: Để cải thiện kỹ năng nhận thức về đánh giá trẻ, sinh viên cần được đánh giá thường xuyên trong quá trình học tập và thực hành. Điều này giúp họ nhận ra những điểm yếu và thế mạnh của mình để tiếp tục rèn luyện.

Phản hồi cá nhân hóa: Sinh viên cần nhận được phản hồi cá nhân từ giảng viên về tiến bộ của mình trong việc thực hiện đánh giá trẻ, từ đó điều chỉnh phương pháp học tập và thực hành để cải thiện kỹ năng.

III. KẾT LUẬN

Lý luận và thực tiễn đều khẳng định rằng kỹ năng đánh giá trẻ đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển năng lực sư phạm của giáo viên mầm non, bởi vì đây là nền tảng giúp giáo viên không chỉ hiểu rõ sự phát triển của trẻ mà còn tạo điều kiện để cải thiện chất lượng giáo dục, từ đó

nâng cao năng lực giảng dạy. Chính vì vậy, mỗi SV SPMN muốn trở thành những giáo viên có kỹ năng đánh giá trẻ tốt thì ngay trong quá trình học tập ở trường sư phạm cần rèn luyện kỹ năng đánh giá trẻ cho bản thân một cách thường xuyên, nghiêm túc và có hiệu quả.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 26/2018/TT-BGDĐT ngày 08/10/2018, Thông tư ban hành quy định chuẩn nghề nghiệp giáo viên mầm non*
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2010), *Hướng dẫn sử dụng và đánh giá trẻ theo bộ chuẩn phát triển trẻ em 5 tuổi.*
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2010), *Thông tư số 23/2010/TT-BGDĐT quy định về bộ chuẩn phát triển trẻ em 5 tuổi.*
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2016), *Chương trình Giáo dục Mầm non, Ban hành kèm theo Thông tư số 28/2016/TT-BGDĐT ngày 30/12/2016 sửa đổi, bổ sung một số nội dung của Chương trình Giáo dục Mầm non, Ban hành kèm theo Thông tư số 17/2009/TT-BGDĐT ngày 25/7/2009 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.*
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Chương trình Giáo dục Mầm non, Ban hành kèm theo Thông tư số 01/VBHN-BGDĐT ngày 13/4/2021.*
- Trần Thị Minh Huệ (2017), *Giáo trình Phát triển chương trình giáo dục mầm non*, NXB Đại học Thái Nguyên.
- Nguyễn Thị Nguyễn (2019), *Tổ chức bồi dưỡng kỹ năng đánh giá sự phát triển của trẻ cho giáo viên mầm non thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh*, luận văn thạc sĩ KHGD.
- Đinh Thị Kim Thoa (2008). *Giáo trình Đánh giá trong giáo dục mầm non*. NXB Giáo dục.